

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Craffu Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	14 Mehefin 2012
Aelod/Swyddog Arwain:	Aelod Arwain dros Addysg/ Pennaeth Cynhwysiant a Gwella Ysgolion
Awdur yr Adroddiad:	Swyddog Perfformiad Effeithiolrwydd Ysgolion: Uwchradd
Teitl:	Arolygiad Estyn o Ddysgu Oedolion yn y Gymuned

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Adolygu arolygiad Estyn ym mis Chwefror 2012 o Bartneriaeth Dysgu Oedolion yn y Gymuned Conwy a Sir Ddinbych.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Ystyried canfyddiadau Arolygiad Estyn o Bartneriaeth Dysgu Oedolion yn y Gymuned Conwy a Sir Ddinbych.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Adolygu casgliadau arolygiad Estyn a rhoi sylwadau am yr argymhellion cysylltiedig.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Roedd y bartneriaeth dysgu oedolion yn y gymuned ar gyfer Conwy a Sir Ddinbych, o'r enw Cyswllt Dysgu, yn destun Arolygiad Estyn yn ystod wythnos gyntaf mis Chwefror 2012. Mae'r prif bartneriaid yn cynnwys ALLau Conwy a Sir Ddinbych, Coleg Llandrillo Cymru, Coleg Harlech/WEA(N) a Choleg Glannau Dyfrdwy (Coleg Llysfasi).

4.2 Yn ystod yr arolygiad, drwy ddadansoddi'r hunanarfarniad, y data perfformiad, yr arsylwadau gwersi a'r cyfarfodydd â rhanddeiliaid, roedd Estyn yn ceisio ateb tri chwestiwn allweddol:

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r canlyniadau?

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arwain a'r rheoli?

Barnodd Estyn fod pob un o'r tri Chwestiwn Allweddol yn Dda.

Bu'r arolygwyr hefyd yn rhoi barn gyffredinol am berfformiad cyfredol y bartneriaeth; ystyriwyd bod y perfformiad yn Dda a'r rhagolygon ar gyfer gwelliant yn Rhagorol. Ar hyn o bryd, hwn yw'r proffil gradd gorau yng Nghymru ar gyfer dysgu oedolion yn y gymuned.

- 4.3 Mae perfformiad cyfredol y bartneriaeth yn dda oherwydd:
- mae'r dysgwyr yn cyflawni safonau da yn yr ystafell ddosbarth; mae eu cyfraddau llwyddo'n cymharu'n dda â'r cymaryddion cenedlaethol;
 - mae ansawdd yr addysgu a'r asesu yn dda neu'n well ym mron pob achos;
 - mae'r darparwyr yn cydweithio'n dda i gynllunio'r cwricwlwm ac i gysoni'r ddarpariaeth â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol; ac
 - mae ansawdd yr arwain a'r rheoli yn dda. Mae lefel dda o gynllunio strategol a threfniadau da ar waith i sicrhau ansawdd a chynllunio at welliant.
- 4.4 Mae rhagolygon y bartneriaeth ar gyfer gwelliant yn rhagorol oherwydd:
- mae tuedd o wella yn y cyfraddau llwyddo i ddysgwyr;
 - mae lefel uchel yr ymddiriedaeth rhwng partneriaid ac ymrwymiad i weledigaeth gyffredin wedi arwain at welliant da yn y safonau a gyflawnir gan ddysgwyr ac yn ansawdd yr addysgu a'r asesu ers yr arolygiadau diwethaf;
 - mae ansawdd rhagorol y gwaith partneriaeth yn sicrhau safon dda o gynllunio'r ddarpariaeth ac ansawdd yr adnoddau sydd ar gael i'r dysgwyr; ac
 - mae'r systemau sicrhau ansawdd da ac ansawdd y cynlluniau at welliant wedi gwella safonau i'r dysgwyr.
- 4.5 Roedd adroddiad arolygiad Estyn yn amlygu bod gwahanol ddysgwyr o wahanol gefndiroedd a lefelau gallu yn cyflawni safonau da yn eu gwaith. Mae llawer o ddysgwyr ag anghenion sgiliau sylfaenol yn llwyddo i wella eu sgiliau llythrennedd a rhifedd. Mae dysgwyr o bob oedran yn perfformio'r un mor dda. Mae'r dysgwyr hŷn yn gwneud cynnydd da mewn technoleg gwybodaeth a chyfathrebu (TGCh). Mae dysgwyr o gefndiroedd difreintiedig yn cyflawni safonau da yn eu gwaith.
- 4.6 Nid oes digon o'r dysgwyr sy'n siarad Cymraeg yn defnyddio eu sgiliau Cymraeg yn ddigon da yn gyfrwng dysgu neu ar gyfer asesu eu cynnydd.
- 4.7 Mae'r rhan fwyaf o'r dysgwyr yn gwella eu hyder drwy gymryd rhan mewn dysgu. Ystyria ambell ddysgwr fod dysgu wedi trawsnewid ei fywyd. O ganlyniad, maent yn gallu rheoli eu bywydau a chefnogi eu plant yn well.
- 4.9 Mae'r addysgu'n dda neu'n well yn y rhan fwyaf o'r sesiynau a arsylwyd gan y tîm arolygu. Yn y sesiynau hyn, mae'r tiwtoriaid yn cynllunio'n dda, yn rhoi lefelau da o gymorth llythrennedd i'r dysgwyr ac yn helpu'r dysgwyr i wneud cynnydd da.

5. Arweinyddiaeth a phartneriaethau

- 5.1 Mae arweinwyr y bartneriaeth yn darparu arweinyddiaeth dda. Maent yn cyfathrebu eu gweledigaeth a'u nodau strategol yn effeithiol â sefydliadau partner ac aelodau drwy gynllun strategol Cyswllt Dysgu. Mae eglurder y cynllun yn sicrhau bod pob sefydliad partner yn deall yr hyn y mae angen iddo ei gyflawni. Mae gan y partneriaid hanes hir a llwyddiannus o gydweithio i gyrraedd eu nodau.
- 5.2 Mae'r arweinwyr yn cydweithio'n dda ag ystod eang o grwpiau allweddol eraill, fel Bwrdd Gwasanaeth Lleol Conwy a Sir Ddinbych, a chyda grwpiau adfywio lleol fel strategaeth Dinas y Rhyl. Mae'r bartneriaeth wedi gwneud penderfyniad cadarn i ddefnyddio dysgu oedolion i wella sgiliau cyflogaeth dysgwyr lleol.
- 5.3 Mae gan y bartneriaeth drefniadau da ar gyfer hunanasesu, gydag amcanion ac amserlenni clir. O ganlyniad, gall y bartneriaeth dynnu ynghyd ac arfarnu'r gwaith a wnaethpwyd gan bob partner. Mae'r broses hunanasesu'n effeithiol o ran cynnwys barn dysgwyr, staff a phob partner a sefydliad sy'n ymwneud â dysgu oedolion yn y gymuned.
- 5.4 Ystyria Estyn fod y gwaith partneriaeth yn rhagorol, mae wedi cydweithio'n dda iawn dros nifer o flynyddoedd ac wedi datblygu lefelau uchel o ymddiriedaeth. Mae cydweithio gwych y bartneriaeth yn gwella'r safonau a gyflawnir gan ddysgwyr ac ansawdd yr addysgu a'r asesu.

6. Argymhellion Estyn

- 6.1 Er mwyn gwella, mae angen i'r bartneriaeth:

- A1 cynyddu nifer y dosbarthiadau a'r gweithgareddau dysgu lle mae dysgwyr yn cyflawni safonau rhagorol yn eu gwaith;
- A2 cynyddu'r addysgu a'r asesu rhagorol;
- A3 hyrwyddo dull cyffredin o ddiogelu i godi safon polisïau a gweithdrefnau holl aelodau'r bartneriaeth; a
- A4 hyrwyddo a gwella'r modd y defnyddir y Gymraeg yn gyfrwng cyfathrebu er mwyn dysgu.

7. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

- 7.1 Mae'n cefnogi agweddau allweddol ar y Cynllun Mawr, cynlluniau busnes gwasanaeth ac mae'n cyfrannu at Foderneiddio Addysg fel blaenoriaeth gorfforaethol.

8. Beth fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

8.1 Ni nodwyd unrhyw gostau penodol ar gyfer y cynllun gweithredu arolygiad nac ôl-arolygiad. Cefnogir yr holl weithgarwch gan grant Dysgu Oedolion yn y Gymuned Llywodraeth Cymru a chyllid coleg.

9. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd?

9.1 Ymgynghorwyd â'r partneriaid sy'n cefnogi addysg i oedolion yn y gymuned yn yr awdurdod a sefydliadau cefnogol.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Bach iawn yw'r risg gwleidyddol a'r risg i enw da'r awdurdod gan fod canlyniadau'r arolygiad yn dda ac yn rhagorol. Lleihawyd y risg am fod pob partner wedi buddsoddi adnoddau sylweddol mewn Dysgu Oedolion yn y Gymuned, yn arbennig y colegau AB.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Nid oes gofynion cyfreithiol ond mae arolygiadau awdurdod lleol yn orfodol.

Swyddog Cyswllt:

Swyddog Perfformiad Effeithiolrwydd Ysgolion: Uwchradd

Ffôn: 01824 708026